

-Bladet

LOKALNYHETER FRÅN LÖABYGDEN

NR 3-4 1998

Gamla bron, som ju är en viktig gångled mellan Östra och Västra Löa, kunde för några år sedan användas som tillfällig dansbana. Numera är träet så murket, lappat och lagat att det inte går att dansa på. (FOTO: ANDERS BOGLAND)

Kommunen skänker bort bron – och alla framtida kostnader

Gamla landsvägsbron i Löa kan försees med belysning – vackra tidsenliga lyktor – rostskyddsbehandlas, målas och få ett nytt ”golv” av trä. Kommunens villkor för detta är dock att löaborna själva lägger dit trägolvet och att byn sedan alltför framgent bekostar underhållet av bron.

Sidan 5

Ny kraft- ledning genom Löa!

Sidan 11

Väpnat rån mot Löa Affärn

Löa Affärn har blivit utsatt för ett väpnat rån!

Något sådant trodde vi aldrig att vi skulle få anledning att skriva om i Löa-Bladet, men nu har det alltså hänt och det börjar bli dags att inse att saker och ting faktiskt händer i Löa också.

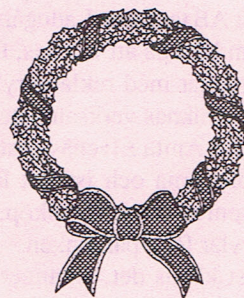
– Vi skryter ju om att vara en modern lanthandel och då får man kanske ta sådant här också.

Sa Micke dan därpå, då när rånarna var gripna och det gick an att försöka förjaga rädslan och ångesten med ett och annat skämt också.

Sidan 3

Löabygdens Hembygdsförening JULMARKNAD

*i Löa Bygdegård
söndagen den 29 november
(Första Advent)
kl 13 - 17.*

*Försäljning av hemslöjd och
hantverk, hemstöpta ljus, bröd
och julkarameller.
Kaffeservering och lotterier.*

Fotoutställning

*Ulf Johansson kommer som
vanligt att ordna en utställning
av fotografier från arkivet.*

Välkomna!

VI DUBBLAR!

Det är samma sak nästan varje gång. Idéerna tryter och vi tänker att det bara ska bli ett mycket tunt LÖA-Blad den här gången. Men sedan sitter vi plötsligt där och vet inte hur vi ska få plats på sidorna. Och eftersom det blev tolv ganska kompakta sidor denna gång, kallar vi det raskt för dubbelnummer och har därmed uppfyllt årets kvot av LÖA-Blad. Stor plats gives inte heller för det sedvanliga vädernacket i detta höm. Vi hänvisar till rapport från sommaren på sid 4.

Fast idag snöar det lite försiktigt.

LÖA 15 november 1998

Ladugårdsreklam

LÖA Lager AB tar form. Ladugården på Lundsäng är ombyggd och håller som bäst på att inredas, för att den 21 december kunna ta emot lastpallar med reklamprylar från sex stora lastbilar. Efter helgerna beräknas verksamheten vara i gång.

Elov och Anita Elvenäs bestämde sig ju plötsligt i somras att sälja mjölkorna och istället låta sig anställas av Oa Holfves företag, som ansvarar för inköp, beställningar och distribution av reklamprylar för Sparbanken.

– Visst känns det, erkänner Elov, jag är fortfarande rastlös mellan fyra och sex varje dag, men det blir bättre och bättre. Och samtidigt är det ju skönt att vara utan korna.

Elov kommer att fortsätta att driva jordbruket på Lundsäng och blir halvtidsanställd på reklamlagret, där Oas hustru Lena Iggberg, Anita Elvenäs och Päivi Mäkinen från LÖA blir de första heltidsanställda. LÖA-Bladet hoppas att få återkomma för ett längre reportage.

Snorvalpar!

De tre som rånade LÖA Affärn blev fast efter en timmes biljakt. De är hemmanhörande i Surahammar och visade sig vara endast 18 och 17 år gamla. Artonåringen häktades av Lindsbergs tingsrätt, medan de två 17-årigarna plaserades på ungdomsvårdsskola. Några domar är i skrivande stund inte förkunnade. Pistolerna som användes vid rånet var välgjorda attrapper.

Erik Ardesjös Minnesfond

Det är åter dags att påminna om Erik Ardesjös Minnesfond. LÖAungdomar har här chansen att söka stipendium för kortare eller längre utbildning i t ex musik, sång, dans, fotografi, idrott mm.

Enligt stadgarna ska fondens medel användas till "stipendier för en, två eller tre ungdomar under utbildning födda i eller med särskild anknytning till Västra eller Östra LÖA byar, som hjälp till bestridande av utgifter för kunskapsinhämtande inom kulturområdet, företrädesvis teater eller hembygdsvård."

För ett par år sedan fattades ett beslut på Hembygdsföreningens årsmötet att begreppet "kulturområdet" inte ska ges en för snäv definition i detta fall. Idrott bör också kunna räknas som kultur.

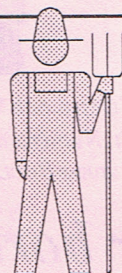
Fonden kan ge bidrag till en kursavgift eller studieresa till exempel eller för inköp av böcker eller annat utbildningsmaterial. Stipendier har tidigare delats ut för bland annat inköp av noter och musikinstrument, till fotokurser, dansutbildning, ridläger mm. Ungdomar är välkomna att söka stipendier för egen del eller så kan föräldrar eller annan vuxen föreslå en lämplig kandidat.

Ansökan om 1999 års stipendium ska vara inne senast den 31 januari.

Lämna ansökan till Hembygdsföreningens ordförande Karl-Ola Larsson, Västra LÖA, 714 94 KOPPARBERG.

Beslut om stipendierna fattas av fondens styrelse, som består av styrelsen för LÖAbygdens Hembygdsgörning samt en representant för LÖA Hyttelag och en representant för familjen Ardesjö.

Stipendierna delas ut i samband med Hembygdsgörningens årsmöte i mars.

Stipendier

Till ungdom i Ramsbergs församling utdelas stipendier av **Stiftelsen Ramsbergs Hemmansägares Understöds-kassa**. Stipendier avser både praktiska och teoretiska studier utöver den obligatoriska skolan och gymnasieskolan och utdelas till den som vidareutbildar sig i jordbruks- skogs- eller lanthushållsyrkena.

Ansökan senast **25 nov. 1998** till
Ramsbergs Hemmansägares understöds-kassa,
Bengt Åke Persson, Resta, 711 98 Ramsberg.

LÖA-BLADET

En tidning för LÖA med omnejd.

Utgiven av **LÖAbygdens Hembygdsgörning**

Redaktion: Margareta Gustafsson, Uddnäs, tel: 301 20

Stina Gottliebsson, Petters, tel: 302 55

Maria Lindstedt, Fredensberg, tel: 300 64

Det psykiska övergreppet är värst

Synen av rånarhuvor och pistolmyningen blir svår att glömma

Rädslan och ångesten efteråt är det värsta. Det obehagliga minnet av rånarhuvor och pistolhot, som blir kvar långt efter det att rånarna är gripna och brottet rent polisiärt är uppkärlat. Det tycker både Mikael Norwald och Ann-Louise Elvenäs, som tillfälligt var ensamma i affärn måndagen den 9 november vid tvåtiden på eftermiddagen då rånet skedde.

– Jag tror inte ens rånarna förstår vad det betyder psykiskt för en människa att bli utsatt för ett sådant övergrepp, men det tycker jag är det största brottet, säger Micke. Att de tagit pengar för mig bryr jag mig inte så mycket om, det kan jag glömma. Men synen av de där svarta rånarhuvorna och pistolmyningen som var riktad mot mig, det är sådant som man nog aldrig glömmet.

– Jag kände mig ganska lugn just när det hände, men efteråt grät jag så att tårarna sprutade. I dag kan jag skratta igen, men plötsligt väller både gråten och ilskan upp.

Trodde det var ett skämt

– Jag är fortfarande rädd, fruktansvärt rädd, erkände också Loisan för Löa-Bladet dagen efter rånet, men det blir inte bättre av att jag stannar hemma. Jag måste bearbeta alla känslor här i affären i stället. Jag måste konfrontera mig själv med den där kassan igen, med dörren och med ljudet av folk som kommer in genom den. Det känns skrämt just nu, men jag måste ju komma över det här.

– Jag stod vid kortändan av kassadisen och höll på med några tidningar, när de tre grabbarna kom, berättar Loisan. Jag såg i nitögat att det var några som kom in och när jag sedan fick se att de hade rånarhuvor på sig tog jag för givet att det var några som skämtade. Ett dumt skämt, men ändå alldeles för överkligt för att man skulle ta det på allvar.

– Men när en av grabbarna drog fram en pistol och jag hörde hur han osäkrade den, så kändes det inte alls som något skämt längre. Han trängde in mig bakom disken mot cigaretterna och tipsmaskinen till och försökte öppna kassalådan. Men det var låst och han skrek åt mig att ta fram nyckeln. Han liksom stötte med pistolen mot mig hela tiden och jag vågade inte annat än att dra upp nyckeln som jag hade i fickan.

Rånarna verkade missnöjda över att det

inte fanns så mycket pengar i kassan och inte så mycket cigaretter heller. De ville att Loisan skulle tala om var resten av cigaretterna förvarades och krävde också att hon skulle ge dem huvudnyckeln till affärn.

Massor med tankar

– Jag hade faktiskt den i fickan också, berättar Loisan, men jag hade hunnit börja tänka lite så jag bara skrek att jag har ingen nyckel, jag har ingen nyckel. Jag ropade så högt jag kunde i hopp om att Micke, som satt på kontoret, skulle höra och förstå att något var på gång och det gjorde han också.

En av de andra rånarna som gått in lite längre i affärn hade fått syn på Micke och kom rusande och sa att de måste sticka.

– Han med pistolen tvingade ner mig på golvet då, för att komma åt kassalådan vid tipsmaskinen, men där förvarar vi ju aldrig några pengar. Jag märkte att han blev väldigt irriterad över att lådan var tom och över att det hela väl inte gått riktigt som de tänkt sig. Då kände jag panikskräcken komma också, säger Loisan, för jag tänkte att han skulle göra mig något i rena ilskan. Men han rafsade bara åt sig de sista cigaretterna och sedan stack de.

– Det hela var över på några minuter, men man hinner tänka en massa i en sådan där situation, det kan jag lova. Jag tänkte på barnen och min familj, ja jag tror att miljoner både vettiga och ovettiga tankar for genom hjärnan. En sak kom jag ihåg när jag låg där på golvet och det var att förra gången jag vikarierade i affärn satte Micke upp en rad med siffror på dörrposten. Den skulle jag titta på om jag blev rånad någon gång sa han, då skulle jag se hur långa rånarna var för att kunna berätta det för polisen sedan. Men jag såg inte dörren där jag låg och jag vågade inte lyfta huvudet, så jag vet faktiskt inte hur långa de här rånarna var. Säger Loisan och skrattar själv åt den absurda situationen.

Förberedd

Nu spelar väl inte längduppgiften så stor roll längre. Polisen kan mäta själv om den behöver. Rånarna greps redan på måndagseftermiddagen i Surahammarefter en polisjakt.

Även om man länge trott att rån är otänkbart i Löa, så har Mikael Norwald

förberett sig för en eventuell rånssituation. Mätstickan vid dörrposten är bara en sak.

– Jag har förberett mig mentalt, gått igenom vad jag skulle göra om något händer och nu kunde jag faktiskt gå efter det, berättar Micke. När jag hörde Loisans rop och förstod att något hände vid kassan gick jag snabbt ut genom lagerdörren och kollade bilen och bilnumret. Jag glömde visserligen att ta med mig papper och penna, men jag rabblade bilnumret för mig själv hela tiden sedan när jag gick tillbaka in och mot kassan. Killen med pistolen kom emot mig, men det var bara för att ge de andra tid att komma ut och att själv kunna ta sig ut sedan utan att bli antastad.

– Förmodligen hade de hoppats att kassörskan skulle vara ensam i affären och att de skulle hinna få med sig mycket mer, men när de fick se mig, så stack de ju på en gång, säger Micke och bröstas sig lite malligt.

Polisen kunde alltså genast få uppgift om bilmärke och bilnummer av Micke och alla tillgängliga polisbilar sattes genast in i jakten på de flyende rånarna. De kriminalpoliserna som så småningom kom till affärn hade fått lov att hyra en bil på Statoil för att ta sig till Löa!

Bra stöd och hjälp

– Det kändes som en irriterande lång tid innan de äntligen kom, säger Micke, men det var ju bra ändå att de koncentrerade sig på att få tag i rånarna och att de fick det också.

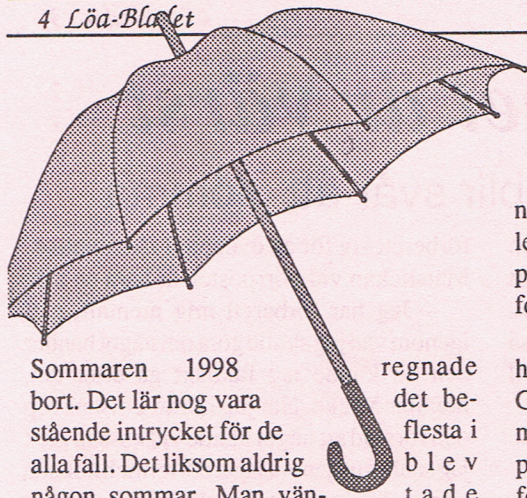
Överhuvudtaget tycker Micke att de fått all den hjälp och stöd de behöver från såväl polis som andra myndigheter, ICA och folk runt i kring.

– Det har ringt massor med folk och erbjudit sin hjälp, vi har fått prata med en psykolog och fått stöd på alla sätt, ICA har en mycket bra organisation och beredskap för sådana här tillfällen. Det känns mycket bra. Till och med skattemyndigheterna är mänskliga och gav mig utan vidare anstånd med att betala in moms och arbetsgivareavgifter, som det annars var dags för i dag.

Susanne kommer och undrar om hon ska beställa mer bröd till morgondagen.

– Nä, det räcker nog med rån, säger Micke!

Livet återgår sakta i normala gängor.

Sommaren 1998 regnade bort. Det lär nog vara det bästa intrycket för de flesta i alla fall. Det liksom aldrig blev någon sommar. Man väntade och tänkte att efter midsommar blir det nog bättre i alla fall. Sedan sattes hoppet till att det skulle vända i juli. Optimisterna fortsatte oförtrutet att istället vänta på en värmebölja i augusti och när inte den kom tänkte man att det skulle bli en ovanligt fin september i alla fall. Småningom fick man ge sig och inse att någon sommar blev det inte i år.

Ljusa stunder

Fast tänker man sedan efter ordentligt kan man nog komma ihåg att det fanns ljusa stunder och fina dagar i allt regnandet också.

För hur än vädret var genomfördes midsommarfirandet och Löafesten som vanligt med stång och dans och fotbollsturnering på plan bland annat.

Hembygdsdagarna första veckandan i juli gynnades faktiskt av mycket välvilliga vädergudar. Allt var som vanligt även här med laxfiske i kvarndammen, hemslöjd i kvarnen och kaffe och korv i "Måltidens hus". Den lilla takförsedda kuren vid kvarnen var väl ursprungligen tänkt som skyddad uppställningsplats för gamla maskindelar från kvarnen, men gör nu mest och bäst nytta som serveringslokal.

Så var det bollrace och Åke Rydholm hade hittat en ny fiffig racerbana för bollarna via vattenhjulsrännan, så att det blev ett ordentligt race i år och inga bollar som stannade i bakvattnet nedanför Kalle och Svea. Att det sedan var Åkes egen och därefter dottern Linnéas boll som först passerade mållinjen var förstås en fiffighet som helt får tillskrivas Fru Fortuna.

Spel till solen gick upp

Spelmansstämman lockade ett 40-tal spelmän och publiken kunde i år njuta av musiken i riktigt fint kvällsväder på hyttbacken. Ulrica Ericsson och hennes kryddtejer bjöd senare på kvällen på stämningsfull kulning vid kraftstationsdammen. Regnet återkom inte förrän långt framåt

Sommaren som aldrig kom

natten då en kvarvarande grupp spelmän letat sig upp på masugnskransen, som gav perfekt stämning och ljus till fiolernas folkliga toner.

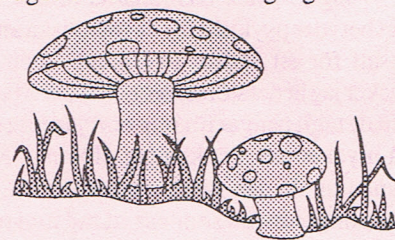
Inför söndagens gudstjänst i hyttan såg himlen hotande mörk ut igen, men Boris Gudmundsson hade som vanligt tumme med de högre makterna och det planerade presseningstaket för att skydda altarljusen för regnvatten behövde aldrig sättas upp.

Simskola och svamp

Och visst blev det sedan simskola i Norrsjön, vädret till trots. Malin Gustafsson var simlärare assisterad av Jessica Aronsson och Anna Elvenäs och närmare 50 barn kom och plaskade, bubblade, simmade och tog märken.

Gladdes inga andra åt regnet så gjorde väl ändå svampplockarn det, för kantarellerna de kom de. Oj, vad de kom. Både de gula och senare trattkantarellerna fanns i stor mängd, men soppar, kremlor och andra sorter tycktes trots allt inte trivas så bra i regnet.

Men nu är LÖA i det närmaste vitt. Ishockeyrinken är uppsatt på plan och julmarknaden hägrar. Var det någon som sa något om tidens snabba gång?

Men ladorna fylldes ändå

Det såg dystert ut och säkert var det jobbigt många gånger, men när nu skördarbetet ändå är över för i år så låter jordbrukarna i LÖA inte alltför missbelåtna. De flesta fick ändå in både hö och spannmål och även om kvaliteten är något sämre än normalt blev kvantiteten inte så dålig.

– Höskörden drog ut ända in i augusti, berättar Olle Bergström på Skönvik, och näringsvärdet minskar ju när det blir så pass gammalt, men vi fick in allt i alla fall och det kommer nog att räcka till våra kor.

Vattenhalten i spannmålen blev förstås rätt hög av allt regnandet, men även där tycker Olle Bergström att han kan känna sig rätt nöjd nu när skörden är bärgad.

– Min havre stod rätt bra i år och skörden blev faktiskt större än den brukar, men kornet var besvärligare, där var det mycket liggsäd.

Kan bara skratta

Torbjörn Elvenäs skrattar när vi frågar om den gångna sommaren.

– Ja, du det är väl inte mycket annat att göra än att skratta åt en sådan minst sagt säregen sommar. Det gick ju till slut, både hö och spannmål kom in, men det var jobbigt.

Man får vara på helspänn hela tiden när det är sådant här väder, menar Totto. Slänga sig ut och jobba oerhört intensivt de dagar det är skördeväder och hålla tummarna för att maskinerna håller och inte strular just då. Och att tröska när säden i stort sett ligger platt mot marken innebär också att man får lov att sitta på spänn och vara oerhört koncentrerad hela tiden.

– Normala år kan det vara riktigt avkopplande att bara sitta på tröskan och köra, men det är det inte ett sådant här år, säger Totto och bekräftar också att den reumatiska värken i kroppen knappast blir bättre av sådant här fram-och-tillbaka-väder.

Totto har tidigare funderat på om det verkligen är lönt att odla egen spannmål till korna och efter en sådan här sommar tar han sig nog en funderare till.

Alf Carlsson på Östannor, som numera får representera byns potatisodlare, är också nöjd trots allt.

– Skörden blev mindre än förra året, men vi fick ändå mer än vad vi hade trott. Vi fick ha mycket folk med för att "snyta" potatisarna, särskilt där jorden är mycket lerig. På den sandigare delen av åkern gick skörden riktigt bra och det ser ut som om potatisarna står sig väl under lagringen också.

Löas gröna bro får byborna byggasjälva

Lindesbergs kommun vill ge bort gamla landsvägsbron till Löa by. Kommunen är beredd att förse bron med lyktor och svara för viss upprustning innan den lämnas över. Men i framtiden blir det Löaborna själva som får svara för bronns underhåll. Östra och Västra Löa byalag kommer att kallas till en gemensam stämning i början av december, för att ta ställning till kommunens erbjudande.

Gamla landsvägsbron har länge varit i dåligt skick och behöver rustas upp. Trädäcket är här och var lappat med tunna skivor. De underliggande syllarna är så pass murkna att det inte går att spika riktiga plank i dem. Själva stommen är dock i tämligen god kondition. En del rostiga detaljer behöver bytas ut och stålkonstruktionen i övrigt rostskyddsbehandlas och målas.

Det här skrev Löa-Bladet om för tre år sedan. Problemet då var att man inte visste vem som ägde bron. Vägverket tog sin hand ifrån den, när nya vägen och bron kom till i slutet av 1950-talet och ansvaret lades över på dåvarande Ramsbergs kommun. Om bron sedan gått över i Lindesbergs kommuns ägo eller om det var Västra Löa Byalag eller någon annan i byn som ägde bron fanns inga papper på.

Senare framkom dock att det är Lindesbergs kommun som äger bron och således har att ansvara för bronns underhåll. Carl-Eric Persson har, som ordförande i Västra Löa Byalag, vid ett flertal tillfällen stött på och försökt att få kommunen att också ta det ansvaret. Mörka kvällar när man inte riktigt ser var hålen och laglapparna finns, kan det ju kännas riktigt obehagligt att gå över bron.

Besiktning

Men kommunen har som bekant dåligt med pengar och ingenting har hänt. Carl-Eric lyckades småningom ändå få till stånd en besiktning av bron och kommunens tjänstemän kunde själva konstatera att hela trädäcket med syllar och träfarbana och vissa rostiga delar vid brofästena behöver bytas ut och att stålkonstruktionen i övrigt behöver rostskyddsbehandlas och målas.

Carl-Eric fick sedan ett erbjudande att Löa by skulle få hela bron i gåva av kommunen, men så lätturad är naturligtvis inte en bergsman från Löa. Något mer borde det allt finnas i den "godispåsen" om förslaget ens skulle kunna tas i beaktande.

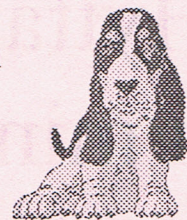
Och efter fortsatta förhandlingar är förslaget nu att kommunen sätter upp två lyktor med gammaldags, stilren utformning på båda sidor om bron och att dessa kopplas till kommunens elnät. Kommunen ska också svara för nödvändiga förbättringar, rostskyddsbehandling och målning av stålkonstruktionen samt tillhandahålla material för "trägolvet". Den sammanlagda kostnaden för detta är beräknad till 107 000 kr. Att riva bort de gamla plankorna och träsyllarna samt lägga dit de nya skulle löaborna då få klara själva.

Skulle knappast kunna ske i stan

– Det är väl som vanligt att vi måste göra någonting själva om någonting alls ska bli gjort, säger Carl-Eric. Vi vet ju alla att det är ont om pengar. Och visst har vi folk i byn som snabbt och villigt ser till att det nya träet kommer på plats. Fast man kan ju undra hur reaktionen hade blivit i Lindesberg om kommunen sagt åt stadsborna att "vi står för materialet, men ni får bygga själva och stå för alla framtida underhållskostnader av Gröna Bron."

Ska kommunen lämna i från sig bron och ansvaret för den bör det ju vara till någon juridisk person och Carl-Erics förslag är att byalagen i Västra och Östra Löa gemensamt blir huvudman för bron. Medlemmar i byalagen är de som äger andelar av den samfälliga mark (svinjord) som finns i de båda byarna. Det är således huvudsakligen de som äger jordbruksfastigheter.

Har någon sett vår Trulsa?

Trulsa är en basset griffon och ser ut som en mycket stor, nästan vit sträv- hårig tax. Hon har långa, ljusbruna, hängande öron och några mörka fläckar i pälsen.

Den 31 januari i år smet hon hemifrån Uddnäs. Det var -20 °C kallt den dagen. Vi anmälde försvinnandet till polisen, som just fått in en uppgift om att en sådan hund synt på R60 norr om Björkäng. Vi annonserade, satte upp anslag i affärer och lade lappar i brevlådor. Några dagar senare fick vi rapport från Rosendal om en hund som drev rådjur både bittida och sent. Vi lade ut mat och sovtäcke, men ingen hund kom fram. Ett par veckor senare hade hon varit synlig vid ridskolan på Övre Tappen och sedan nära järnvägen vid Nedre Tappen.

Vi började sökandet i skogen mellan Tappen och Nybygget. Under många veckor kollade vi dagligen en fälla som Christer Carlsson lånat oss, men vi fångade bara en katt. Påskdagen sågs en drivande vit hund i samma område. Sen hörde vi inget under en lång tid och vi slutade vårt aktiva sökande. Kanske hade tåget kört över henne. Men för några veckor sedan fick vi veta att en ljus hund varit synlig i Rällså under ljusa sommarätter. Var det kanske Trulsa?

Hur får man tag i en hund som varit fri så länge? Hur letar man effektivt?

Det vanligaste tipset är att mata fram den. Men det finns nog många andra djur i skogen som skulle smaka den maten. Vem kan hjälpa oss?

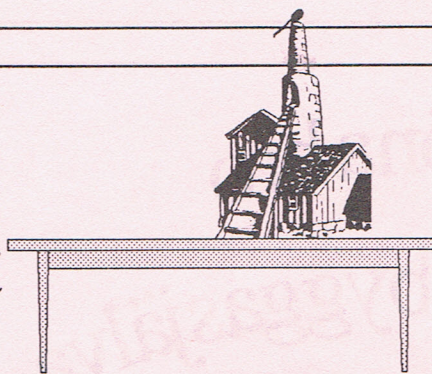
Margareta och Klas Gustafsson

tel hem 301 20

arb. Klas 302 40, Margareta 109 84

– Västra Löa Byalag har just inga pengar i kassan, men vi kan eventuellt avverka en del av den gemensamma skogen, för att få medel till framtida brokostnader. Men blir den ordentligt rustad nu, ska den väl hålla i 20 år i alla fall innan något mer behöver göras.

Hyttan i miniformat

På julmarknaden kommer en miniatyr av hyttan att visas upp i lokalen. Det är Lökonsnären Elisabeth "Lisa" Lager som under hösten limmat, täljt, målat och format en modell av hyttan i skala 1:50.

Redan i våras började hon sitt ALU i hyttan, och gjorde inledningsvis ett kompendium om Löa hytta. Hon lyssnade på band, läste och sammanställde fakta under olika rubriker, allt för att underlätta informationssökningen för nya guider. En ny broschyr med uppdaterade uppgifter togs också fram under våren.

– Bland annat saknades uppgift i den gamla broschyren om när kvarnen stängdes, berättar Lisa.

Tillsammans med hyttfogde Carl-Eric Persson gjorde hon dessutom en affisch om hyttan.

Mätning efter festen

Därefter tog festspelen vid. Lisa regisserade årets uppsättning av Du skall icke dörren stänga, i Ramsbergs kyrka.

Så snart föreställningarna var över, började det idoga arbetet att mäta hyttan. Och det var inte det allra enklaste. För Lisa väljer inte den lättaste vägen och höftar till mått, nej noggrant ska det vara!

– Jag fick utgå från ett golv och sedan mäta i stort sett bräda för bräda uppåt och nedåt, berättar hon. Så det har blivit mycket klättrande!

Modellbygget visade sig vara mycket mer tidskrävande än vad hon först trott (hon hade erfarenhet från ett tidigare miniatyrbyggande, då av Biskops Arnö folkhögskola nära Enköping). Men med en stor portion fantasi, envishet och förstås ett konstnärligt handlag har hon nått ett fantastiskt resultat.

Lisa slutade sitt ALU i och med månadsskiftet oktober-november. Då med masugnen och en intelligande byggnad där luften förvärmades färdig.

– Materialet jag jobbat med är lera, trä, frigolit och en slags blandning av krita, lim, vatten och pigment som modellbyggare använder sig av, berättar Lisa.

Hon har byggt realistiskt såväl interiört som exteriört.

– Tanken var från början att modellen skulle användas med en multi-media-funk-

tion. Jag har murat masugnen ihållig och med en botten så man med belysning kan gestalta en flammande glödbädd, berättar Lisa. Värmeväxlaren intill har en rökgång om man vill använda pyroteknik.

Kanske ska betraktaren så småningom kunna trycka på olika knappar vid modellen och se spelen på hundbanorna dra igång, se eldsflammar och rök och samtidigt höra en röst beskriva arbetet i Löa hytta på olika språk.

Ekonomisk fråga

Men det är förstas en ekonomisk fråga, liksom resterande bygge. För hyttområdet består ju av så mycket mer än bara masugn. Kanske kan man få EU-stöd till vidare utveckling. Det återstår att se. Modellen kan annars användas som den är idag; visas upp på bibliotek, mässor, museer etcetera.

Lisa kan också berätta att det regniga vädret inte alls skrämde bort turisterna från hyttan i år. Tvärtom var besöksfrekvensen betydligt högre än föregående år. Maya Herren, Karin Persson och Malin Gustafsson jobbade som guider och höll i gång hyttcaféet.

– I år kom också Löaborna till hyttan för att fika. Det har varit jätteroligt, säger Lisa.

Löafesten som vykort

Förutom hyttmodellen kommer Lisa också att visa upp sin tavla över Löafesten på årets julmarknad den första advent.

Det har funnits intresse för reproduktioner av tavlan, men eftersom det är en kostsam historia kanske tavlan istället trycks i vykortformat.

Beställningar på vykort kan lämnas i Lisas brevlåda (den närmast skolan), till henne på telefon eller vid julmarknaden.

– 1500 är det minsta man kan trycka upp, så jag behöver beställningar på det antalet, säger Lisa, som naturligtvis gärna skulle ta emot en samlad beställning från byns föreningar eller så.

Vykorten kommer att kosta fem kr.

LUM

Löa Unga mammor för en aktiv tillvaro, men engagerar sig inte bara för de egna barnen.

I början av oktober aktiverade sig mödrar och barn för föreningens fadderbarn i Gambia. Man hade nämligen fått veta att fadderbarnet Umfallys familj drabbats svårt under den senaste tiden.

Familjens åsna har blivit påkörd av en bil och det gamla huset hade ramlat ihop på grund av idogt regnande.

– Här måste vi göra en insats, menade de företagssamma Löaborna. Genast organiserades grupper med bakning och skapande. Barnen målade fina nyckelpigor av stenar (som ska säljas under julmarknaden i lokalen) och bakade matbröd och chokladbollar så det stod härliga till.

Bergslagsposten var på plats och dokumenterade de idogt "arbetande" barnen. Senare hölls öppet hus och en del bybor kom för att handla färskt bröd. Sammanlagt 611 kronor kom in till fadderbarnet. Även några skolbarn deltog i aktiviteterna.

Ett disco för byns barn har föreningen också hunnit med under hösten, liksom en bytardag där skridskor, kläder och leksaker bytte ägare.

Så länge frivilliga krafter ställer upp på det här viset kan föreningens verksamhet fortgå. Till discot engagerades exempelvis ett 30-tal personer som bakade, poppade popcorn och tog inträde mm.

När alla på det viset bidrar med varsin ringa insats, blir resultatet bra och uppskattat!

Barnen hade kul, och till och med nollringar sågs stufva omkring på dansgolvet.

LUM:s aktiviteter fortsätter förstås. Under måndagar ordnas lekis, på onsdagar håller Jessica Aronsson i barngymnastiken och på torsdagsförmiddagar umgås barnen i Mulleskogen.

Nästa stora evenemang för föreningen är den kommande jul festen, den 10 januari 1999, kl 15-17.

Kärv men inte mörk framtid för femårsjubilerande friskola

Fem fina år för friskolan firades i augusti. Med folk och rövare i Kamomilla stad, discodans och allehanda trevligheter. Ett jubileum som bör glädja alla i Löa by och ett gott bevis på att med envishet, initiativförmåga och föräldrakraft går det att genomföra det man vill. Och Löaborna ville ha sin skola kvar.

Det fanns de som inte trodde på friskoleprojektet, men så här efter fem år kan vi konstatera att det blev succé. Löa Skola är väl etablerad, växer år för år och har ett mycket gott rykte bland såväl lärare som elever och föräldrar. Innevarande läsår går 56 barn i skolan och skolföreningen driver ju också fritis och dagis.

Men även om det finns mycket positivt att säga om skolan, så snurrar inte hjulen av sig själva. De aktiva i Löa Skola, ek för får lägga ner ett digert jobb och, som Lena Igberg, kassör i föreningen, säger: Framtiden för skolan ser rolig och spännande ut, men också mycket kämpig!

Kämpigt är det för att ekonomin är kärv, det är ingen hemlighet. De första åren gav inga plusresultat och efter verksamhetsåret 1996/97 fanns ett minus på 400 000 kr i kassan.

Men skolåret 97/98 kunde kostnaderna hållas i schack och kassören kunde med

tillfredsställelse notera att skulden minskat till 275 000 kr vid årets slut.

– Det har varit åtstramningar av olika slag, säger Lena Igberg, all personal inom skolan/dagis och fritis har verkligen hjälpt till och gnetat och stretat. Det är de värda stort tack för, men vi måste också ta nya tag och visa ett plusresultat även detta läsår.

Sent besked om skolpeng

Bidraget från Lindesbergs kommun är preliminärt 35 000 kr per barn. Definitivt besked kommer inte att lämnas förrän den 14 december, vilket naturligtvis känns lite osäkert för dem som har att ansvara för skolans budget. Men Lena Igberg tror inte att det kommer att bli fråga om någon drastisk neddragning av skolpengen när det definitiva beskedet kommer. Hon tycker överhuvudtaget att Löa skola har bra relationer med kommunen och även om skolföreningen naturligtvis gärna skulle se att de kommunala bidragen var generösare, så finns det ingenting som tyder på att kommunen medvetet snålar in för att kväva friskolan. Elva av eleverna i Löa skola bor i Ljusnarsberg och därifrån är bidraget 32 400 kr per lågstadielev och 36 400 kr för mellanstadiet.

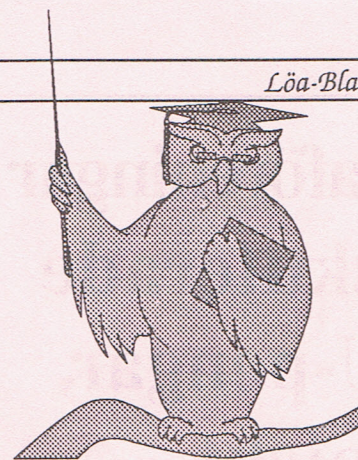
Inga bidrag för skolskjuts

Det stora kruset är skolskjutsen som totalt drar en kostnad på 250 000 kr om året för Löa skola och för det får man inga som helst bidrag från kommunen.

– Kommunerna har inga lagliga skyldigheter att ge friskolor bidrag till skolskjuts, det får varje kommun avgöra själv, säger Lena Igberg, jag har kollat med skolverket. Och Lindesberg har alltså valt att inte lämna några bidrag för skolskjuts.

– Det har diskuterats på medlemsmöten att helt enkelt dra in skolskjutsen och låta föräldrarna själva se till att barnen kommer till skolan, berättar Lena, men det är det ingen som vill. Och risken är ju i så fall att man väljer en annan skola och att vi får färre elever i Löa.

Från och med detta läsår har en ny skolbuss leasats till en kostnad av 4 000 kr

i månaden. Kassören konstaterar att från ekonomisk synpunkt var det kanske inte den allra bästa tidpunkten att göra det, men samtidigt har man behov av den nya bussen.

– Det är ju fler elever som behöver skjuts nu och den gamla bussen används när man ska iväg på gymnastik eller slöjdlektionerna. Hade vi inte haft den gamla bussen till det skulle det gå åt fem föräldrabilar. Det hade knappast gått, säger Lena.

Det är inte lätt att hitta kostnader som kan dras ner, men någon önskad utbyggnad eller större renovering av skolan lär det inte bli än på ett tag.

Bli gärna medlem i Löa Skola!

En förhoppning Löa Skola ek. för. nu har är att man i alla fall ska kunna öka inkomsterna lite grand. Genom att värva fler medlemmar till föreningen. Inträdesavgiften är 100 kr och sedan betalar man en medlemsavgift på 200 kr per läsår. Ansökan ska vara skriftlig och nya medlemmar väljs in av styrelsen, som har möte den 4:e måndagen i varje månad. För närvarande finns ca 140 medlemmar i föreningen.

– Vi menar att skolan är en viktig del av byns liv och en angelägenhet för alla som bor här, säger Lena Igberg. Man behöver inte ha barn i skolan eller på dagis för att bli medlem i föreningen, alla som vill stödja skolan med sitt medlemskap är hjärtligt välkomna. Som medlem har man förstås en röst vid årsmötet också och vid andra tillfällen då medlemmarna får säga sitt.

Ansökningsblanketter finns i skolan och kan lämnas till personalen där eller ta kontakt med Lena Igberg så hjälper hon till. Tel 0580-301 50 eller 0708-710 750.

Styrelsen för Löa Skola ek för Vald på årsmötet 22 oktober i år

Ordförande:

Håkan Bengtsson, nyval 1 år

Kassör:

Lena Igberg, kvarstår 1 år

Övriga:

Lars Wieselgren, kvarstår 1 år

Bo Aronsson, kvarstår 1 år

Eva Lager, kvarstår 1 år

Lars-Övind Knutsen, nyval 2 år

Lillemor Ardesjö, nyval 2 år

Styrelsesuppleanter:

Åse Gustavsson, nyval 1 år

Sune Johansson, nyval 1 år

Revisorer:

Lars Brandt, omval

Lars Åby, omval

Revisorssuppleant:

Åke Rydholm, omval

Valberedning:

Torbjörn Elvenäs, omval

Margareta Gustafsson, omval

Bengt Sundvall, nyval

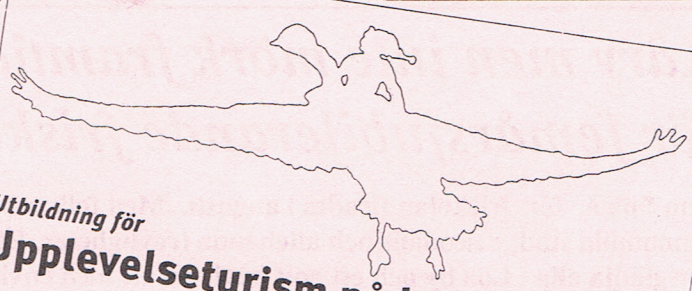
Löaföreningar diskuterade EU-pengar, projekt och samarbets- möjligheter

Representanter för föreningarna i byn träffades i Lokalen i början av november.

Vi hade bjudit in Peter Zetterman, för att få veta vad han kan hjälpa oss med. Peter är anställd av Hushållningssällskapet i Örebro län för att arbeta med landsbygdsutveckling i Nora och Lindesbergs kommuner. Det kostar inget att få hjälp av honom. Vi fick veta att EU-pengar kan man bara komma åt om man har ett "projekt" och det måste omfatta ett större område än en by. För att få EU-pengar måste också kommun eller landsting satsa en del av pengarna. En idé var att starta ett projekt tillsammans med några andra friskolor. Det kan gärna handla om samverkan med grannländer i Norden eller Baltikum. Peter lovade ta reda på om de kommunala pengar, som kommunen betalar till friskolorna kan räknas som projektpengar i en EU-ansökan.

Peter berättade om "Älgprojektet", som han sökt och troligen får EU-pengar till. Tanken är att locka hit turister och sådana som vill flytta hit permanent genom att bättre utnyttja det vi redan har: nämligen vacker natur, stora skogar, sjöar, vilda djur som älg, varg och lo, turistanläggningarna i Klotten och Gillersklack och forskningsstationen i Grimsö. Vi löabor hävdade förstås att vi också vill vara med i ett sådant projekt. Vi såg möjligheten till fler lokala jobb.

Lars-Øivind Knutsen och Lars Åby beskrev också sitt projekt med högskola för naturfilmare, som LÖA-Bladet berättar mer om på sid 10.

Utbildning för Upplevelseturism på landsbygden

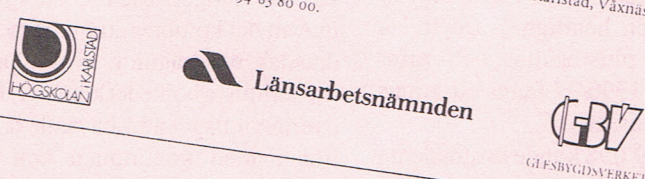
– ett nätverksbyggande projekt som väver samman turism och entreprenörskap i syfte att marknadsföra regionen och ge tillfälle till försörjning inom turism.

Du som är intresserad av turismbranschen och bor i Värmland, Bergslagen eller Dalsland inbjuds att söka till ett turistprojekt som har utvecklats i samverkan mellan Glesbygdsvirket, Högskolan i Karlstad och Länsarbetsnämnden i Värmland. Projektet startar januari 1999 och genomförs under 20 veckor då deltagarna utvecklar egna affärsidéer, bygger på sina kunskaper i turism och samverkar för gemensam marknadsföring. Deltagarna alternerar mellan att arbeta med egna affärsidéer och att två dagar i veckan arbeta tillsammans med kompetensutveckling inom turism och marknadsföring. I utbildningen ingår en veckas studieresa. Projektets mål är att frambälla regionens särart och göra produkterna så tilltalande att deltagarna efter hand kan försörja sig på sina affärsidéer.

Vem kan söka?
Företagare, anställda och arbetslösa med erfarenhet från eller intresse av turismbranschen, kulturarbete eller konsthantverk. Kursen är kostnadsfri. Resekostnader betalas av deltagarna. Arbetslösa kan beviljas utbildningsbidrag (ta kontakt med Din lokala arbetsförmedling före ansökan). Deltagarna kommer att väljas ut så att de tillsammans representerar olika inriktningar inom regionens olika turistnäringsar. Ansökningsblankett beställer Du på telefonnr 054-83 80 39.

Sista ansökningsdag 30 nov 1998
Beräknad start 20 jan 1999

Vill Du veta mer?
Information om projektet får Du den 17 november kl 17.00 på Karolinen i Karlstad, Växnäsg. 10, sal Minsveparen.
Anmäl Dig till Maria Lindquist 054-83 80 00.

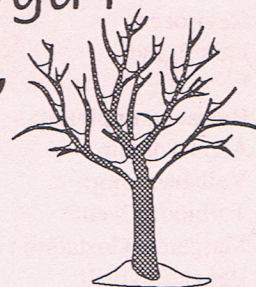
Utbildningstips för idérika

Samma dag som föreningsmötet i lokalen hölls hittade vi ovanstående annons i Bergslagsposten. Oombedda och gratis publicerar vi den i LÖA-Bladet också, bara för att vi tycker att detta väl kunde vara något för aktiva och idérika personer i LÖabygden.

Det är alltså Högskolan i Karlstad, Länsarbetsnämnden i Värmland och Glesbygdsvirket som anordnar denna "utbildning för upplevelseturism på landsbygden".

Tanken är tydligen att de som vill gå kursen ska ha en egen affärsidé inom turismbranschen och att man utvecklar den papallellt med den 20 veckor långa kursen. Det är ju bara ett tips, men den som eventuellt tänder på idén får gärna berätta i LÖA-Bladet hur det var sedan.

Det finns ingen glesbygd i
Lindesbergs kommun,
bara tätortsnära
landsbygd

Bygderåd ger chans till direktkontakt med kommunen

Lindesbergs kommun vill samverka med lokala intressegrupper från byarna i ett bygderåd. Hur vill vi ha det? Vilka beslut vill vi påverka? Vad kan vi hjälpas åt med?

I bygderådet får vi chansen till direktkontakt med kommunledningen. Hur samverkan blir beror både på oss ute i byarna och på kommunens representanter. Att inte delta kan tolkas som att vi inte vill samarbeta.

Kommunledningen har tänkt sig att bygderådet är remissinstans i frågor som berör småorterna. Bygderådet kan också lägga fram egna förslag och hjälpa till att lösa gemensamma landsbygdsproblem.

Hittills har några byrepresentanter träffat Bengt Björnemalm ett par gånger för att försöka hitta bra arbetsformer. Det närmaste året är 4 bygderådsmöten planerade. Träffarna förläggs till olika byar varje gång. Nästa gång blir det i Rockhammar 20 januari 1999.

Bygderådet kom till som ett krav från de många byutvecklingsgrupper som växte fram för några år sedan. Där fanns till exempel Linde landsbygdsprojekt för Löa och Vasselhyttan, som bland annat resulterade i att friskolan och dagis kom till i Löa. All post vad gäller utvecklingsfrågor på landsbygden har sedan den tiden kommit till Margareta Gustafsson, som därmed också kommit att engagera sig i bygderådet.

För Margareta är det dock angeläget att känna att hon har byns uppdrag att vara representant i bygderådet. Rent protokollmässigt är hon nu utsedd av Löa skolas styrelse, men vid föreningsträffen i början av november beslöts att det formellt bör vara Hembygdsföreningen som ska utse Löas representant i bygderådet. Margareta – eller ev annan person som Hembygdsföreningen utser – kommer förstås att vid behov kontakta övriga föreningar för att diskutera och förankra de frågor bygderådet tagit upp.

Gärna demokrati och nytänkande – men behövs ett glesbygdsprogram?

Bygderådet har fått en motion från fullmäktige på remiss. Det är vänsterpartiet, som föreslår att kommunen ska skriva ett glesbygdsprogram.

Motionären menar att "Ett glesbygdsprogram skulle göra det möjligt att planera för kommunens framtid med en positiv helhetssyn. Hela Lindesbergs kommun ska leva."

Punkter som enligt vänsterpartiet kan ingå i ett glesbygdsprogram är till exempel att kollektivtrafiken ska utvecklas och vara avgiftsfri, småföretagandet i kommunen ska stimuleras och främjas och tjänster och produkter ska handlas lokalt. Vidare bör man arbeta för att distansutbildning förläggas till kommunen och att den kommunala demokratin utvecklas genom brukarstyrelser och fortsatt dialog med kommunmedborgarna. Enligt motionären kan man i ett glesbygdsprogram också påpeka att kommunen ska vara öppen för nytänkande och att man ska se kommunens landsbygd och natur som viktiga resurser som ska behandlas varsamt

Förslag till remissvar

Margareta Gustafsson, som är Löas representant i det bygderåd som finns i kommunen, är dock tveksam till nyttan av ett glesbygdsprogram, även om hon naturligtvis inte har någonting emot öppenhet, nytänkande, demokrati och dialog.

– Men för det första finns det med vedertagen definition faktiskt ingen glesbygd i vår kommun, säger Margareta. Definitionen på glesbygd är att man ska ha längre än 45 minuters restid med bil till en tätort med minst 2000 invånare. Om det skrivs ett program ska det vara ett landsbygdsprogram. Risken är bara att ett sådant program skrivs och sedan blir papperet sittande i någon pärm.

– Ett första steg mot bättre lokal demokrati finns redan med bygderådet, som startade för något år sedan. Att arbeta

vidare på det ger en mer konkret möjlighet för landsbygdens folk att påverka de kommunala beslut som rör dem själva. Och för att värna om samhällsservicen i småorterna kan bygderådet kompletteras med lokala brukarstyrelser. En by som Löa skulle kunna ha en egen brukarstyrelse – ett byråd, som beslutar om och verkställer den lokala servicen i samverkan med de boende och företagen i byn. Det skulle då finnas en summa kommunala pengar avsatt för just detta ändamål, som byrådet skulle ha eget budgetansvar för.

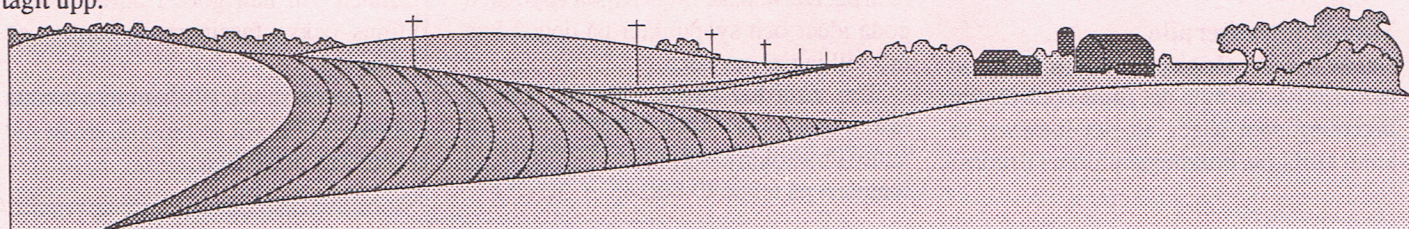
– Ett sådant byråd ska inte vara politiskt sammansatt. Ledamöterna väljs lokalt och genom personval. Denna form av lokal demokrati i byar med 200-300 invånare genomförs på försök och med mycket bra resultat på flera håll i landet, berättar Margareta.

Tvingande lagar

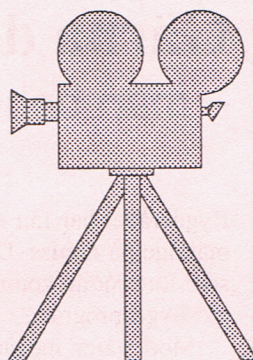
– Att skriva landsbygdsprogram om att handla tjänster och produkter lokalt, att stimulera och främja småföretagandet och värna om samhällsservicen i glesbygd hjälper ju tyvärr inte mycket, när det finns lagar som tvingar kommuner till upphandlingsavtal som i realiteten uteslänger små leverantörer. Det behövs annat än ett landsbygdsprogram, för att komma åt ett sådant grundläggande fel.

– Varsamheten om våra gemensamma resurser är en viktig övergripande fråga, men den finns redan med i andra handlingsprogram, till exempel Agenda 21.

Margareta Gustafsson har i sitt förslag till remissvar anfört ovanstående tankar, men eftersom hon ska svara som hela byns representant vill hon gärna höra synpunkter från andra Löabor. Öppen för dialog, nytänkande och demokrati tar hon gärna emot ett samtal på tel 301 20.

Blir naturfilmskolan Löas nästa attraktion?

En skola för naturfilmare i Löa, en filmhögskola rent av. Visst låter det som en bra idé? Var skulle en sådan skola ligga om inte här i Löa, där det finns så många duktiga naturfilmare!

Några färdiga, konkreta planer finns inte ännu, men idén om en filmskola i Löa är i alla fall mer än ett hugskott. Såväl Lindesbergs kommun och länsstyrelsen som EUs Mål 2 har beviljat pengar för att genomföra en förstudie av projektet. Sammanlagt 360 000 kr finns avsatta.

Lars-Øivind Knutsen är noga med att påpeka att de formella besluten inte är fattade ännu, men förhoppningen är ändå att Lars-Øivind ska bli projektledare och under den här förstudien undersöka vilka möjligheter som finns och hur man bäst kan förverkliga idén om en naturfilmskola.

– Det här är en idé, som har funnits ett tag, berättar Lars-Øivind, Nina Hedenius och Lasse Åby har funderat i sådana här banor förut och nu är det Lars Wieselgren, med vana att jobba med olika EU-projekt, som har påpekat att en naturfilmskola i Löa skulle kunna vara något som EU kan satsa pengar på.

– Själv tyckte jag nog från början att det lät lite överambitiöst, säger Lars-Øivind, det finns ju andra filmskolor som fungerar även för dem som vill specialisera sig på naturfilm. Men vi har haft en del möten och även diskuterat med högskolan i Örebro och det är ingen tvekan om att det finns ett stort intresse för det här.

Grundtanke

Undan för undan har en grundtanke börjat ta form och det är utifrån den Lars-Øivind tänker börja jobba om det nu blir klart att han får en anställning som projektledare.

– Det kommer inte att handla om ett stort skolhus och massor av elever på en gång, betonar Lars-Øivind, men om vi börjar med något i mindre skala kan det växa ut till något som kan bli ett stort lyft för hela Löa.

Många intresserade

Det finns från många håll ett intresse av en naturfilmskola, men det finns i och för sig ingenting som säger att det intresset är knutet till Löa. Folkhögskolorna i Brunns-

vik och Fellingsbro har haft funderingar på att lägga in film i utbildningssortimentet och liknande tankar finns på andra håll. Pengar som nu satsas på en förstudie är inte heller någon garanti för att en naturfilmskola skulle komma att hamna i Löa. Lindesbergs kommun är ju stor.

Men Lars-Øivind Knutsen och Lars Åby och säkert många med dem vill helst se den här idén förverkligad i Löa. Med sin natur, etablerade filmare, närheten till Grimsö och ett eventuellt älgcentrum i Kloten ligger Löa väl till, men framför allt vore det ju från byns egen synpunkt bra att få hit en verksamhet, som kan skapa arbetstillfällen, sprida den goda byns namn vida omkring och locka hit fler turister och även fastboende. Man kan ju i alla fall i andanom se hur en filmsalong inrättas i anslutning till filmskolan och att visning av naturfilm också kan göra Löa till en turistattraktion.

Vad vill Löaborna?

– Det viktiga nu är att Löaborna själva är positiva till den här idén, säger Lars-Øivind, att de på olika sätt vill vara med och verka för att en naturfilmskola placeras här och ingen annanstans. Om det blir fråga om att bygga någonting nytt vet vi inte än, men lokaler behövs förstås för undervisning och för elevernas boende. Det kanske redan finns lämpliga hus som kan utnyttjas eller eventuellt byggas om. Det är sådant som förundersökningen bland annat ska ta reda på. Det kanske finns någon i byn med goda idéer och synpunkter på detta? I så fall vill jag gärna höra.

Den som har någon idé eller som är intresserad av att veta mer om naturfilmskolan kan kontakta Lars-Øivind Knutsen på tel 0580-300 45 el. 303 09

Williams vinnande vision

Duktiga filmare har vi som sagt flera i Löa. William Long är en av dem och hans film, *Vision Man*, har vunnit en mängd priser på filmfestivaler världen över under det gångna året. Grattis, säger Löa-Bladet!

Nu senast vann den publikens pris på filmfestivalen i Bristol i England i höstas.

– Det var inte första pris, men det här tycker jag nästan är bättre, säger Lars Åby, som har stor erfarenhet att vinna pris för naturfilmer, men som aldrig gått till final i Bristol, som anses som den största och viktigaste filmfestivalen för naturfilmare.

Lars Åby är producent för *Vision Man*, men det är William Long som skrivit manus och filmat.

Varken William eller Lasse trodde egentligen på något pris den här gången. *Vision Man* är trots allt lite kontroversiell, eller i vart fall okonventionell, som naturfilm betraktad. Den handlar mer om en människa än om djur och natur. Och just i Bristol brukar en mer konservativ smak råda.

Vision Man handlar om den gamle eskimån Utuniarsuak Avike, som i tillbakablickande visioner ser hur naturen, miljön och livsbetingelserna förändrats på Grönland genom åren.

Under sportlovet (vecka 8 nästa år) kommer *Vision Man* att visas på biograf i Örebro och Linde. Och kanske kan hembygdsföreningen ordna så att den visas i Löa Bygdegård någon gång.

William vill fortsätta att göra naturfilmer med människan i blickpunkten och han har ett par nya idéer på gång.

En film vill han göra i Sverige – han tycker att svenskarna har just den här nära och självklara kontakten med naturen som han tycker om. Den andra filmen vill han göra i Serbien. Där finns också fascinerande natur och människor.

Mer än så vill William inte berätta ännu. Vi får väl se om två, tre år när filmerna är färdiga.

Snabbare datorer i Löa tack vare Ramsbergs Festspel

Att ha plats med två telefonlinjer i ett abonnemang är ett önskemål som många har numera. Då kan man tala i telefon samtidigt som man tar emot ett fax eller är uppkopplad till internet. Den möjligheten finns också med ett så kallat ISDN-abonnemang med digital telefoni. Att ansluta sig till ett sådant abonnemang kostar om man bor i Lindsberg 1 975 kr, i Löa 18 700 kr och i Gammelbo 34 000 kr!

Jämlikheten mellan stads- och landsortsbor är inte riktigt genomförd än. Men tack vare Festspelen i Ramsberg är en viss utjämning ändå på gång.

Önskan att kunna använda två telefoner samtidigt kan nog för många tyckas som ett obehagligt utslag av den moderna tidens bråttom-syndrom. Icke desto mindre är det ju så att över en miljon svenska hushåll har tillgång till internet numera och att informationstekniken och det elektroniska vägnätet är av största betydelse för såväl små som stora företag.

När den grupp som arbetade med Festspelen i Ramsberg sökte EU-bidrag, så var det inte bara för ett skådespel i kyrkan, utan fastmer för alla aktiviteter runt omkring. Företagspresentationer, bildspel, kvinnorkanmässan och allehanda arrangemang och verksamheter. Spelet i kyrkan var bara en del av allt detta, som ville visa vilket liv och företagsamhet och vilka möjligheter som finns också i Ramsberg och det var ju också främst detta som gjorde att man alls fick några EU-bidrag.

Landsbygdens möjligheter

– Vår utgångspunkt var, berättar Carl-Eric Persson som var en av de drivande i Festspelskommittén, att man inte kan sätta så stort hopp till att det ska skapas helt nya arbetstillfällen i Ramsberg. Vi ville istället visa att här finns goda möjligheter för dem

som redan har ett företag och som vill flytta hit med det. Just den moderna tekniken med fax och datorer gör ju att företag inte längre är så beroende av den fysiska närheten till kunder och marknader.

Men ska man locka företag till landsbygden, så gäller det ju också att möjligheterna inte kostar väldigt mycket mer än i stan. Goda elektroniska vägar behöver alla företag i dag var de än finns. ISDN ger inte bara möjlighet att ha två telefonförbindelser i gång samtidigt, det gör överföringarna väldigt mycket snabbare. Man kommer snabbare in på internet, de olika sidor man vill titta på öppnas nästan lika snabbt som om man hade dem på datorns hårddisk. Uppkopplingstiden mot internet blir kortare och därmed avgiften lägre.

Affärsdrivande

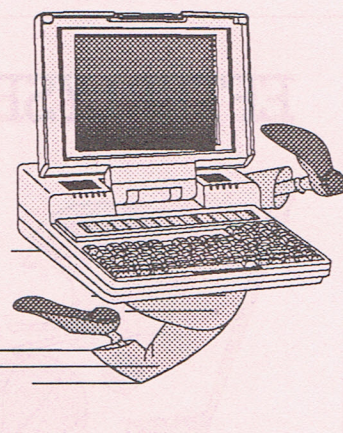
Telia är ett affärsdrivande företag, som tar betalt för sina tjänster utifrån de rent faktiska kostnaderna. Ett ISDN-abonnemang kostar mera i en glesbygd där det blir mycket långt emellan abonnenterna. Varken kommun eller stat har sett det som någon näringspolitisk åtgärd av vikt att försöka jämna ut och kompensera för de orättvisor de olika taxorna skapar.

– Så vi tyckte att ett bra sätt att använda de bidrag vi fick var att subventioner dem i Ramsbergs församling som ville skaffa ett ISDN-abonnemang, säger Carl-Eric. Vi erbjöd abonnemanget för 2 000 kr och satte som mål att få 5 intresserade att välja ISDN. Nu har vi 14 personer eller företag i Löa som har tecknat sig för ISDN-DUO, som det heter, och ett 10-tal i Ramsberg och Gammelbo!

Förhandlingar med Telia om sänkta avgifter har inte givit så mycket, men ju fler som ansluter sig ju lägre blir taxorna. Om ytterligare 16 abonnemang tecknas i Löa blir byn en ISDN-ort enligt Telias kriterium och avgiften för ISDN blir då densamma som i Lindsberg och andra tätorter.

– Då skulle vi väl bli den ISDN-tätaste byn i hela världen också i förhållande till folkmängden, tror Carl-Eric, som dock också måste betona att Festspelspengarna knappast räcker att subventionera ytterligare abonnemang nu.

– Det går tyvärr inte, men jag vill ändå att alla som är intresserade hör av sig till mig. Det kanske går att hitta några andra vägar om tillräckligt många vill det.

Mer kraft åt Banverket - ny ledning genom Löa

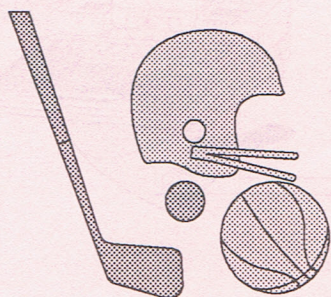
Banverket behöver mer kraft för tågtrafiken i Bergslagen och en ny 130 kV matarledning ska byggas mellan Ockelbo och Hallsberg via Borlänge. Den nya ledningen kommer att gå genom Löa och slår där följe med Harsprångsledningen på 15 m höga trästolpar, som kommer att sitta med 180 m mellanrum.

– För att göra så lite inverkan som möjligt på naturen, drar vi den nya parallellt med redan befintliga ledningar där det går, säger Erik Pettersson på Vattenfall Transmission, som bygger ledningen åt Banverket.

Ledningsgatan kommer ändå att behöva bräddas med 17-19 meter. En hel del nödvändig skogsavverkning har redan skett uppåt Kölsjön som några säkert noterat. Markägare är vidtalade och Vattenfall kommer förstås att lämna ersättning för det intrång som görs på marken. Att kraftledningar aldrig är särskilt vackra lär väl inte kunna göras någonting åt.

Pettersson bedyrar dock att det inte kommer att bli några farliga magnetfält runt den nya ledningen. Den kommer att bli betydligt mindre belastad och med svagare strömmar än Harsprångsledningen, så man räknar inte med någon mätbar förändring av magnetfältet runt kraftledningen. Nu ska Vattenfall först och främst lämna in en koncessionsansökan och om inga hinder finns beräknas arbetet med den nya ledningen komma i gång till nästa sommar. I december 1999 hoppas man att kunna ta den i bruk.

EFTERLYSES

Avlagdasport- och leksaker

Löa sportklubb sade på sitt senaste möte ja till ett bidrag till friskolan.

Föräldragruppen hade ansökt om ekonomisk hjälp för att införskaffa en del sportredskap till skolan.

Men, undrar Ulf Lager i sportklubben, kan ni inte skriva några rader i Löabladet där ni uppmanar barnfamiljer att skänka sina gamla avlagda prylar till skolan? Sagt och gjort. Kanske finns det en del Löabladsläsare med barn av modell större som sparat puckar, bollar, klubbor, ishockeyhjälmor och liknande och inte tänkt på det stora behov som finns på skolan?

Sportsliga aktiviteter

När vi ändå är inne på sportklubben kan vi passa på att påminna om vinterns aktiviteter i klubbens regi.

Herrgymna anordnas på måndagar mellan 19.30 och 21.00. **Damgymna** på torsdagar 19.30.

Volleyboll spelas onsdagar kl 18.45 till cirka 20.30.

Bordtennisen startar tisdagen under vecka 47. Klockan 18.00 börjar **pingisen**, men ledaren Christer Carlsson har tänkt dela upp spelarna i två grupper. Det kan vara en god idé att kontakta honom vid eventuella frågor.

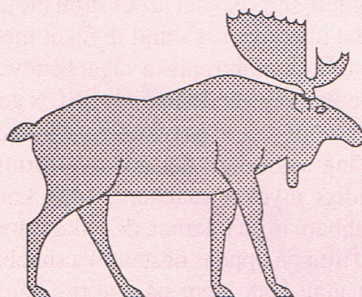
Basta på fredag!

Det börjar bli glest på bastubänkarna under fredagskvällarna.

Därför passar vi på att puffa för den gemytliga och sköna tillvaron i bastun vid skolan under fredagarna. Särskilt tilltalande lär värmen där vara om vi nu står inför en vargavinter...

Från klockan 15.00 är bastun öppen för damer. Herrarna får komma kl 17.00. Kl 20 får damerna chansen igen och efter klockan 21 är det fritt fram för gemensamhetsbastande.

Den lilla kassalådan på bänken tar tacksamt emot en tia per badande.

Älgar och jakt

Vid årets älgjakt i Löa fälldes 25 djur varav 12 kalvar. Av dem sköt Maria från Skönvik en tjur och en kalv. Hon måste ha en speciell attraktionskraft på älg för i hennes trädgård har en älgko och hennes kalvar under hösten både ätit äpplen och legat och vilat. Även efter älgjakten kommer kon tillbaka – utan kalvar. En natt väcktes folket på Skönvik av en uppvaktande älgjtjurs hetsiga brölande och djurens ljudliga älskog.

KALLELSE

till gemensam bystämma för Östra och Västra Löa Byalag
Löa Bydegård 3 dec kl 19.
Ärende: Ev övertagande av gamla bron. (Se sid 5)

Nytt golv tack vare Löafesten

Ett nytt tjustigt bokgolv har lagts i lokalen, den populära byggnaden som nyttjas vid minst två tillfällen per dag, året runt.

Pengarna till golvbytet kommer från Löafesten, berättar Britt Carlsson i bygdegårdsföreningen.

Pubafton har det för övrigt varit sedan sist. Drygt 100 personer kom för att umgås under en trevlig höstkväll.

Lotterier anordnades som vanligt, och mer lotterier blir det, enligt Britt. Det är nödvändigt för föreningens ekonomi. Inte minst med tanke på att lokalen drabbats av en vattenskada. Golvet i foajén måste brytas upp och en toalettstol bytas.

Det är ett reselotteri som planeras. Lotterna kommer att kosta 30 kr och det blir resevinster för 15 000 kr. Lottförsäljningen ska pågå från början av december till slutet av februari.

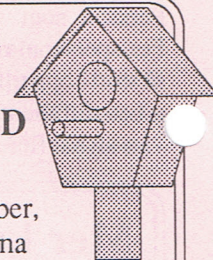
Fler pubkvällar blir det. Redan nu bör Löaborna boka in 27 februari, 29 maj och 25 september. Ytterligare information kommer då tillstånd och program är fastställda

Men innan dess är det förstas dags för Luciafirande i Bydegården. Fredagen den 11 december kl 19 kommer Lucia med tärnor och andra traditionella följeslagare, för att under en (förhoppningsvis) stilla, publiktyst och högtidlig stund lysa upp i decembermörkret.

Det kommer att bli

JULMARKNAD på Östanor

någon gång i december, hälsar Britt, som gärna vill visa upp gårdsbutikens sortiment för Löaborna. Här finns det mesta från fågelfrö och stövlar till ryktborstar, skjortor och stängsel. Närmare inf.om tid anslås vid Affärn

Vintervaktmästare sökes!

Löa sportklubb söker någon eller några vintervaktmästare som kan sköta snöröjning, isspolning med mera vid planen. Peter Gunnarsson och Jonatan Söderlund har tidigare delat den uppgiften. Men nu söker man alltså nya vaktmästare. Intresserade ombedes kontakta Anders Ericsson på tel. 30096.